

**Česká školní inspekce
Inspektorát v Kraji Vysočina**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIJ-75/17-J

Název právnické osoby vykonávající činnost školy	Základní škola a Praktická škola Velké Meziříčí
Sídlo	Poštovní 1663/3, 594 01 Velké Meziříčí
E-mail právnické osoby	spec.skola@mybox.cz
IČ	70 831 432
Identifikátor	600 025 951
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Josef Prokop
Zřizovatel	Kraj Vysočina
Místa inspekční činnosti	Poštovní 1663/3, Velké Meziříčí a Zámek 1, Křižanov
Termín inspekční činnosti	1. – 6. 3. 2017

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti je v souladu s § 174 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů:

písm. b) zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání a to podle příslušných školních vzdělávacích programů,

písm. c) zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a rámcovými vzdělávacími programy.

Hodnocení a kontrola podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání žáků v oblastech vymezených vybranými specifickými úkoly Plánu hlavních úkolů České školní inspekce (Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků středního odborného vzdělávání, Vzdělávání

žáků umístěných v domovech pro osoby se zdravotním postižením, Efektivita primárně preventivních aktivit škol s cílem minimalizace rizik spojených s výskytem rizikového chování, Vzdělávání žáků se sluchovým postižením, Kvalita komunikace mezi školou, rodiči a veřejností a Participace žáků na fungování a rozvoji školy) podle § 174 odst. 2 písm. a) školského zákona.

Charakteristika

Základní škola a Praktická škola Velké Meziříčí (dále jen „škola“) vykonává v souladu se zápisem ve školském rejstříku činnost základní školy, střední školy a školní družiny. Ve škole se ke dni inspekce vzdělávalo 60 žáků. Jeden žák má povoleno individuální vzdělávání. Na prvním stupni je 14 žáků s lehkým mentálním postižením, kteří pracují podle individuálního vzdělávacího plánu vycházejícího z Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Žáků s lehkým mentálním postižením je na druhém stupni také 14 a vzdělávají se podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání Škola harmonie, zpracovaného podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání – přílohy upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením. V oboru vzdělání základní škola speciální se vzdělává 13 žáků podle Školního vzdělávacího programu Mozaika, zpracovaného podle Rámcového vzdělávacího programu pro obor vzdělání Základní škola speciální. Ve střední škole se vzdělává 19 žáků v oboru vzdělání 78-62-C/01 Praktická škola jednoletá podle Školního vzdělávacího programu Spektrum, zpracovaného podle Rámcového vzdělávacího programu pro obor vzdělání praktická škola jednoletá.

Škola je plně organizovaná, má celkem sedm tříd, dvě jsou umístěny na pracovišti v Křížanově. Dlouhodobě zajišťuje péči o žáky s lehkým, středně těžkým a těžkým zdravotním postižením, o žáky s autismem a se souběžným postižením více vadami.

Ačkoliv má škola zapsanou školní družinu ve školském rejstříku, od školního roku 2008/2009 zájmové vzdělávání neposkytuje. V rámci inkluzivních trendů navštěvují žáci školy školní družinu místní běžné základní školy. Školní stravování probíhá ve stejné budově, ale zajišťuje ho jiná právnická osoba.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Škola má dlouhodobou strategii svého rozvoje, jež je v souladu se záměry zřizovatele a reaguje na současné změny ve vzdělávání i sociální oblasti (transformací sociálních služeb se mění struktura a počty žáků na pracovišti v Křížanově, kam docházejí žáci umístění v Domově Kamélie - domově pro osoby se zdravotním postižením). Při jejich vzdělávání nebyl zjištěn rozdíl v přístupu ze stran školy ve srovnání s ostatními žáky. Dochází k účelné spolupráci s klíčovými pracovníky domova, kteří jsou přiděleni k jednotlivým žákům.

Při řízení školy využívá její ředitel dlouholeté zkušenosti. Některé pravomoci delegoval na svého zástupce, který je kvalitně plní. Oba se aktivně a pravidelně podílejí na hodnocení, plánování i kontrolní a hospitační činnosti.

Přínosem pro vzdělávací proces je stabilizovaný pedagogický sbor. Všichni pedagogičtí pracovníci školy jsou odborně kvalifikováni. Pedagogové jsou v každodenním kontaktu, což umožňuje pružně reagovat na speciální vzdělávací potřeby žáků. Většina pedagogů včetně asistentů pedagoga cílevědomě pracuje na svém profesním rozvoji, účastní se dalšího vzdělávání, věnují se samostudiu. Někteří jsou zapojeni do poradních orgánů místní samosprávy, kde se podílejí na řešení legislativních a odborných záležitostí (např. prevence rizikového chování žáků).

System zajištění bezpečnosti ve škole je funkční. Bezpečnost a ochrana zdraví je upravena v rádech školy. Úrazy žáků jsou evidovány v knize úrazů, jejich počet je minimální. V době inspekční činnosti ředitel školy na základě vyhodnocení možných rizik doplnil vnitřní bezpečnostní předpisy o pokyny a metodiku, jak pracovat se žáky s poruchami chování.

Škola má velmi kvalitní materiální zázemí, které pravidelně obnovuje a doplňuje s cílem co nejvšestrannější podpory žáků. Od poslední inspekce vznikla nová počítačová učebna. Škola také dokončila speciální učebnu snoozelen, jež slouží k relaxaci a smyslové stimulaci žáků. Kromě těchto učeben jsou k výuce využívány kmenové učebny, plně zařízená cvičná kuchyň, zahrada a tělocvična. V Křížanově docházejí žáci na hodiny tělesné výchovy do Domova Kamélie. Rozvíjí se rovněž vybavení informačními technologiemi – byly pořízeny iPady a dotykové notebooky. Díky dokončení kompletní rekonstrukce budovy ve Velkém Meziříčí je nyní škola celkově ve velmi dobrém technickém stavu.

Vzdělávání žáků je zajištěno vícezdrojovým financováním. Finanční prostředky ze státního rozpočtu na přímé náklady na vzdělávání jsou hlavním zdrojem příjmů. Na úhradu provozních nákladů je určen příspěvek na provoz z rozpočtu zřizovatele, který byl navýšen o účelově určené finanční prostředky na další vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Nejvýznamnější projekt, na kterém škola pracovala v roce 2015, byl projekt Rozvoj praktického vzdělávání financovaný z Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Prostředky z něj byly využity na vybavení školní dílny moderním náradím, na školení pedagogických pracovníků, tvorbu žakovských a učitelových portfolií a další aktivity, které přinesly zkvalitnění a rozšíření péče o žáky školy.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Všichni žáci jsou do školy zařazeni na základě žádosti zákonných zástupců a doporučení školského poradenského zařízení. Přílohou žádosti je písemné poučení zákonných zástupců o organizaci vzdělávání ve škole a informace o dalších podstatných záležitostech týkajících se jejich dítěte.

Třídy jsou složeny z žáků více ročníků, což je náročné na organizaci vzdělávání. Žáci jsou zařazováni do tříd tak, aby to vyhovovalo co nejlépe jejich speciálním vzdělávacím potřebám. V některých třídách působí asistenti pedagoga, jednomu žákovi hradí rodina osobní asistentku. V době zahájení inspekční činnosti prováděla tato asistentka s žákem v samostatné místnosti vzdělávací činnost, což podle školského zákona není možné. Rovněž asistenti pedagoga v některých případech vzdělávali část žáků třídy samostatně, v oddělené místnosti, takže výuka nebyla zajištěna speciálním pedagogem, který současně pracoval s jinou skupinou žáků v jiné učebně. Činnost asistenta pedagoga by měla být prováděna pod dohledem pedagoga a ve třídě, kde se žák vzdělává. Mimo třídu by měla být prováděna dočasně a ve výjimečných případech.

V základní škole jsou vzdělávány dvě žákyně se sluchovým postižením, jedna v oboru vzdělání základní škola a druhá v oboru vzdělání základní škola speciální, ve třídě pro děti s autismem. Žákyním jsou k dispozici asistentky pedagoga. Obě mají zpracovaný individuální vzdělávací plán a je u nich uplatňován vhodným způsobem individuální přístup. Jejich sluchové postižení je dobře kompenzováno naslouchadly, komunikují prostřednictvím českého jazyka, odezírají, ve výuce nevyužívají znakový jazyk.

Žákyně základní školy speciální pracuje individuálně s pomocí komunikační knihy, při výuce využívá tablet, počítač a velké množství didaktických pomůcek. Vzdělávání ve třídě probíhalo ve vstřícné a příjemné atmosféře. Výuka je dobře organizačně i pedagogicky zvládnutá. Vyučující využívala v hojně míře pozitivní hodnocení, pochvaly

a průběžně motivovala žákyni k lepším výsledkům. Nenásilné střídání činností přispívalo k celkovému vývoji a spokojenosti žákyně.

Vyučující obou žákyň respektovali jejich individuální možnosti a schopnosti, na žákyně byly kladeny přiměřené a srozumitelné požadavky. Ve škole nepoužívají žádné speciální učebnice pro sluchově postižené.

Ve většině sledovaných hodin v základní škole docházelo k účelnému využívání didaktické techniky i použitých metod. Žáci byli aktivně zapojováni do výuky, přičemž byl respektován individuální přístup. Často docházelo k propojení výuky a reálného života. Žáci pracovali v přátelském prostředí, na pedagogy se obraceli s důvěrou. U žáků prvního stupně základní školy byla vzhledem k jejich speciálním vzdělávacím potřebám výuka anglického jazyka nahrazena předmětem řečová výchova. Stalo se tak i v případě žáka, kterému školské poradenské zařízení v souladu s novou legislativou stanovilo podpůrná opatření třetího stupně. Školské poradenské zařízení doporučilo mj. upravit obsah vzdělávání v cizím jazyce tak, že se škola zaměří na ústní zvládnutí jazyka.

V převážné většině hodin základní školy speciální byla zaznamenána výuka založená na znalosti specifík jednotlivých žáků, používané metody byly zpravidla efektivní, stejně jako využití pomůcek, které se učitelé mnohdy sami vyrábějí. Výuka žáků s poruchami autistického spektra byla důsledně strukturovaná, žáci pracovali ve třídě a individuálně s podporou pedagogického pracovníka.

Každý žák praktické školy má vypracovaný individuální vzdělávací a měsíční plán, podle něhož se odvíjí výuka. Pedagogové toto důsledně dodržují. V hodinách českého jazyka bylo zaznamenáno pestré střídání činností. Žáci pracovali samostatně, ale také ve dvojicích. Hodina dramatické výchovy byla založena na skupinové práci. Žáci tuto spolupráci vnímali pozitivně, o aktivity projevovali výrazný zájem. V hodině rodinné výchovy došlo k výraznému propojení výuky a reálného života, žáci hojně diskutovali. Při praktických činnostech se střídali, někteří se věnovali individuálním činnostem. Byli vhodně motivováni pochvalami, povzbuzením a vstřícným přístupem.

Ve většině sledovaných hodin v základní i střední škole došlo v závěru ke krátkému zhodnocení, obvykle však hodnotil pouze učitel. Sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků bylo zaznamenáno výjimečně, nejvíce se vyskytovalo ve třídách základní školy speciální.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Velmi podrobné vyhodnocování podmínek, průběhu i výsledků vzdělávání provádí ředitel školy pravidelně, neboť je součástí pravidelného hodnocení ředitelů škol ze strany zřizovatele. Objektivní informace o kvalitě vzdělávání zjišťuje analýzou vzdělávacích procesů, i zpětnou vazbou od pedagogů, zákonných zástupců i žáků. K hodnocení patří i pravidelné vyhodnocování individuálních vzdělávacích plánů a měsíčního plánu jednotlivých žáků, a jejich následná úprava zohledňující speciální vzdělávací potřeby žáků.

Na základě tohoto vyhodnocování je uskutečňován i program poradenských služeb ve škole. Je navázána dobrá spolupráce s poradenskými zařízeními, přínosem jsou konzultace se zákonnými zástupci. Negativní jevy v chování žáků se daří podchytit a řešit včas. Následně jsou rizikové oblasti zařazovány do plánu aktivit v oblasti primární prevence. Celkově škola podporuje formování zdravého životního stylu žáků. Každý rok se žáci účastní charitativních akcí. Přínosem jsou i aktivity v oblasti environmentální výchovy. Škola je dlouhodobě zapojena do projektů Školní mléko, Ovoce a zelenina do škol a Recyklohraní. Pořádá také pravidelně soutěž Atletický čtyřboj. V této soutěži dosáhla

úspěchů i na národní úrovni. Dále se žáci školy úspěšně zapojují i do výtvarných a dalších soutěží (např. finanční gramotnost).

Žáci základní školy obvykle pokračují ve vzdělávání v praktické škole. V důsledku inkluze škola zaznamenala nižší zájem ze strany žáků a jejich zákonných zástupců z jiných škol. Kvalitní výsledky vzdělávání v praktické škole se projevují zejména v oblastech sebeobsluhy a samostatnosti v běžných činnostech lidského života. Žáci projevují nadšení a chuť chodit do školy. Pedagogové prokazují vysoký zájem o žáky, jsou obeznámeni se zdravotním stavem i rodinným zázemím jednotlivých žáků. Někteří absolventi pracují na částečný úvazek zejména v oblasti úklidových činností. Nižší uplatnitelnost absolventů na pracovním trhu je dána jak jejich zdravotním stavem, tak nedostatečnou pracovní nabídkou a ztíženou zaměstnatelností.

Závěry

Hodnocení vývoje

- škola dlouhodobě poskytuje cílevědomou péči o žáky se zdravotním postižením
- zkvalitňuje prostorové a materiální podmínky školy
- má stabilní, plně odborně kvalifikovaný pedagogický sbor

Silné stránky

- pedagogové sdělují pokyny srozumitelným způsobem
- požadavky přizpůsobují individuálním schopnostem žáků
- ve výuce jsou účelně využívány učební pomůcky a didaktická technika
- výuka v praktické škole je účelně organizována
- žáci praktické školy se aktivně zapojují do vzdělávacího procesu, každý má možnost projevit vlastní názor
- kvalitně prováděné vlastní hodnocení školy

Slabé stránky

- žáci pracují často samostatně mimo třídu pouze pod vedením asistenta pedagoga
- při vzdělávání žáka v základní škole speciální působil při zahájení inspekční činnosti pouze osobní asistent
- nenaplnování doporučení školského poradenského zařízení v plném rozsahu (výuka angličtiny v případě jednoho žáka)

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- věnovat pozornost organizaci vzdělávání tak, aby výuka ve třídě byla zajištěna převážně speciálním pedagogem
- při výuce vycházet důsledně z doporučení školských poradenských zařízení

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina Základní škola a Praktická škola Velké Meziříčí, příspěvková organizace, ze dne 17. 6. 2003, včetně 7 dodatků
2. Jmenování ředitele školy na vedoucí pracovní místo, s účinností od 1. 8. 2012, ze dne 28. 6. 2012
3. Výtah ze Střednědobého plánu řízení organizace
4. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Škola harmonie“, zpracovaný podle RVP ZV-LMP č. j. ZŠspecVM 608/2016, platný od 1. 9. 2016
5. Školní vzdělávací program „Mozaika“, č. j. ZŠspecVM/404/2010, zpracovaný podle RVP ZŠS, platný od 1. 9. 2010
6. Školní vzdělávací program „Spektrum“, č. j. ZŠspecVM /311/2012, zpracovaný podle RVP pro obor vzdělávání praktická škola jednoletá, platný 1. 9. 2012
7. Personální dokumentace
8. Evidence dalšího vzdělávání pracovníků školy v roce 2016
9. Doklady o zdravotní způsobilosti pedagogických pracovníků
10. Doplnění bezpečnosti předpisů v oblasti bezpečnosti pracovníků školy
11. Přehled pohybu žáka v období 01. 09. 2007 – 31. 8. 2018
12. Dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
13. Doklady o přijetí žáků ke vzdělávání v praktické škole
14. Ukázky žákovských prací, žákovská portfolia
15. Školní program poradenských služeb 2016/2017 ze dne 31. 8. 2016
16. Záznamy o jednání se žákem a zákonným zástupcem ve školním roce 2016/2017
17. Deník výchovného poradce vedený od školního roku 2014/2015
18. Zápisy z jednání pedagogické rady ve školním roce 2016/2017
19. Rozvrhy hodin na školní rok 2016/2017
20. Třídní knihy za školní rok 2016/2017
21. Školní řád, platný od 18. 1. 2017
22. Výroční zpráva o činnosti za školní rok 2015/2016
23. Kniha úrazů vedená ve školním roce 2016/2017
24. Výkaz zisku a ztráty k 31. 12. 2016
25. Rozbor hospodaření za rok 2016 – přímé výdaje a projekty
26. Učební pomůcky pořízené v roce 2016
27. Nákup ICT v roce 2016

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Inspektorát v Kraji Vysočina, Zborovská 3, 586 01 Jihlava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.j@csicr.cz s připojením elektronického podpisu na výše uvedenou adresu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole, jíž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Eva Kořínková, školní inspektorka

Mgr. Eva Kořínková, v. r.

Mgr. Andrea Zadinová, školní inspektorka

Mgr. Andrea Zadinová, v. r.

Ing. Marta Špalková, speciální pedagožka

Ing. Marta Špalková, v. r.

Mgr. Eva Šimečková, odbornice na základní vzdělávání

Mgr. Eva Šimečková, v. r.

V Havlíčkově Brodě 3. 4. 2017

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Josef Prokop, ředitel školy

Mgr. Josef Prokop, v. r.

Ve Velkém Meziříčí 11. 4. 2017